

Nr 74

Bevillningsutskottets betänkande med anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i traktorskatteförordningen (1969: 297) jämte motioner.

Propositionen

I proposition nr 165 har Kungl. Maj:t under åberopande av utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 14 november 1969 föreslagit riksdagen att anta därvid fogat förslag till förordning om ändring i traktorskatteförordningen (1969: 297).

I propositionen föreslås, att traktorskatten på traktorer som tillhör klass II enligt traktorskatteförordningen sänks till 120 kr. per år för traktorer med tjänstevikt ej över 2 500 kg och till 180 kr. per år för tyngre traktorer. Vidare föreslås vissa andra, mindre ändringar i traktorskatteförordningen.

Författningsförslaget har följande lydelse.

Förslag
till
Förordning
om ändring i traktorskatteförordningen (1969: 297)

Härigenom förordnas, att 2 och 3 §§ traktorskatteförordningen (1969: 297) skall ha nedan angivna lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

2 §.

Fordon för ————— två klasser.
Till klass I ————— motsvarande sätt.

Som trafiktraktor anses icke traktor vars användning för transport på allmän väg är begränsad till beförd-
ran av produkter från eller förnödenheter för lantbruk *eller* skogsbruk under förutsättning, såvitt gäller skogsbruk, att lasten sammanlagt icke överstiger 15 ton.

Som trafiktraktor anses icke traktor vars användning för transport på allmän väg är begränsad till beförd-
ran av produkter från eller förnödenheter för lantbruk, skogsbruk, *yrkesmässig växtodling eller yrkesmässigt fiske* under förutsättning, såvitt gäller skogsbruk, att lasten sammanlagt icke överstiger 15 ton. *Om traktor, utöver transport som nu nämnts, undantagsvis används för transport av annat slag, medför detta icke att traktorn anses som trafiktraktor.*

Till klass II ————— än trafiktraktor.

3 §.

För fordon — — — 90 kronor för varje påbörjat tal av 100 kilogram av återstående del av tjänstevikten.

För traktor som tillhör klass II utgår traktorskatt för helt kalenderår med 200 kronor, om tjänstevikten ej överstiger 2 500 kilogram, och 300 kronor, om tjänstevikten överstiger 2 500 kilogram.

För traktor som tillhör klass II utgår traktorskatt för helt kalenderår med 120 kronor, om tjänstevikten ej överstiger 2 500 kilogram, och 180 kronor, om tjänstevikten överstiger 2 500 kilogram.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Beträffande motiveringen för förslaget hänvisar utskottet till propositionen.

Motioner

Yrkande

Med anledning av propositionen har i motionerna I: 1125 av herrar *Es-kilsson* och *Svenungsson* samt II: 1299 av herr *Hedin m. fl.*, hemställt, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte uttala att som sådant synnerligt skäl vilket motiverar befrielse från traktorskatt skall anses utgöra att traktor användes enbart för fiske eller eljest enbart på ö utan allmän landsväg och utan permanent landförbindelse.

Motivering

Från bl. a. fiskets organisationer har framhållits att det är orimligt att traktorer som används för fiske eller i övrigt i skärgården och som ej alls utnyttjar allmänna vägar belastas med traktorskatt. Departementschefen anser det emellertid inte vara motiverat med någon generell skattefrihet för traktorer som används inom fiskerinäringen men finner det vara skäligt att sådana traktorer hänförs till klass II även om de används för transporter på allmän väg. Enligt departementschefen föreligger det för fisket transportförhållanden, som nära överensstämmer med vad som förekommer inom lantbruk och skogsbruk.

Enligt motionärernas mening skiljer sig emellertid förhållandena avsevärt. För lantbrukets del levereras avsaluprodukterna regelmässigt vid centralt belägna anläggningar. Den enskilde lantbrukaren kan som regel om avståndet ej är alltför långt själv med traktor leverera t. ex. sin spannmål vid närmaste centralförenings mottagningsstation. Uppsamling av fisk sker däremot genom fiskförsäljningsföreningars eller andra uppköparens försorg vid vissa bryggor dit fisken fraktas med båt eller i undantagsfall med hjälp av traktor eller annat fordon på isen.

Traktorerna används i fisket framför allt för transport av tunga fiskredskap — t. ex. olika typer av ålfångstredskap — mellan fiskebodas eller andra platser för upphängning av redskapen och närmaste brygga. I mindre utsträckning utnyttjas traktorerna också för transport av fisk till uppsamlingsbryggorna och för uppdragning av båtar m. m. Dessa traktorer användes sålunda regelmässigt ej alls på allmän väg. Samma är förhållandet med andra traktorer som är stationerade på öar utan direkt landförbindelse och utan allmän väg.

Den av departementschefen förordade bestämmelsen att fiskets traktorer skall hänföras till klass II saknar någon egentlig betydelse för här berörda traktorer. Däremot synes det vara rimligt att dessa helt befrias från traktorskatt med hänsyn till att de ej alls utnyttjar allmän väg. Härtill kom-

mer att fiskerinäringen befinner sig i ett besvärligt ekonomiskt läge varför det är olämpligt att påföra näringsutövarna en extra belastning.

Enligt 5 § i traktorskatteförordningen kan Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer medge nedsättning av eller befrielse från traktorskatt därest synnerliga skäl föreligger. Enligt motionärernas mening föreligger synnerliga skäl för befrielse i här berörda fall.

Utskottet

Det väsentligaste förslaget i propositionen innebär att skatten på traktorer som tillhör klass II — d. v. s. i huvudsak traktorer inom lantbruk och skogsbruk — sänks från 200 kr. till 120 kr. för de lättare traktorerna och från 300 till 180 kr. för de tyngre. Departementschefen motiverar förslaget med att han funnit en av Jordbrukets utredningsinstitut verkställd utredning visa att skatten för dessa traktorer blivit för hög.

Utskottet vill till en början erinra om att den av vårriksdagen beslutade traktorskatten i fråga om andra traktorer än trafiktraktorer var en form av kollektiv, schablonmässig beskattning. Denna beskattningsform valdes på grund av att det inte ansågs möjligt att konstruera en skatt som strikt följde den i fråga om vägtrafikbeskattningen i övrigt tillämpade principen om kostnadsansvarighet. En dylik form av schablonbeskattning kan inte fastställas till sin höjd med någon större exakthet och den måste under alla förhållanden komma att drabba de skattskyldiga högst ojämnt. Detta innebär också att de då fastställda skattesatserna får sägas vara i viss mån godtyckligt valda. Departementschefen har inte presenterat något siffermaterial som visar grunderna för de nu föreslagna skattesatserna, vilka därför närmast får ses som ett resultat av de överläggningar som ägt rum med lantbrukets huvudorganisationer.

Utskottet delar departementschefens uppfattning att skattesatserna för i synnerhet de rena lantbrukstraktorerna kommit att bli något för höga och att det följaktligen finns anledning att vidta vissa jämkningar. Som framgår av det förut sagda måste en nedsättning av skattesatserna också ske på skönsmassiga grunder och utskottet anser sig kunna godta departementschefens förslag.

I propositionen tas också upp vissa frågor rörande traktorskattens konstruktion i övrigt. Departementschefen förordar i anslutning till framställningar om skattebefrielse för traktorer som används i fiskerinäringen för transport av redskap m. m., att sådana traktorer hänförs till klass II, men anser det inte motiverat med någon generell skattefrihet, då transportförhållandena inom fisket nära överensstämmer med vad som förekommer inom lantbruk och skogsbruk.

Denna fråga behandlas även i motionerna I: 1125 och II: 1299 som utmynnar i en begäran om riksdagsskrivelse med uttalande att användningen av en

traktor för enbart fiske eller eljest enbart på öar utan allmän väg och permanent landförbindelse skall anses utgöra sådana synnerliga skäl som enligt dispensbestämmelserna motiverar befrielse från skatt. Motionärerna gör bl. a. gällande att traktorerna inom fisket huvudsakligen används för redskapstransporter men inte för vägtransporter av fångsterna, medan lantbruket i viss omfattning använder traktor vid leverans av sina produkter.

Utskottet kan inte finna att det föreligger någon principiell skillnad mellan lantbruk och fiske i fråga om användningen av traktorer. Vid behandlingen av frågan om traktorskatten vid vårsessionen uttalade utskottet, att skattesatserna för traktorer i klass II kunde ses som en minimiavgift för deras tillträde till allmän väg. Förutsättningen för att en sådan avgift skall tas ut är att det finns möjlighet att använda allmän väg. Sådana möjligheter saknas inte bara på vissa öar utan även i andra fall, exempelvis inom fjällregionen. Det kan nämnas att Kungl. Maj:t med stöd av dispensbestämmelserna meddelat befrielse från traktorskatt i sistnämnda fall. Enligt utskottets mening finns därför inte skäl att göra något särskilt uttalande beträffande traktorer på öar, då förhållandena kan vara mycket skiftande, och en befrielse måste grundas på omständigheterna i det enskilda fallet. Enligt vad utskottet inhämtat kommer inom kort vissa förtydliganden att göras i fråga om möjligheterna att erhålla dispens för bl. a. de av motionärerna avsedda traktorerna på öar. Med det anförda tillstyrker utskottet förslaget i propositionen om traktorer som används inom fiskerinäringen och avstyrker således yrkandet i motionerna.

Utskottet tillstyrker också den i propositionen föreslagna ändringen att traktorer inom trädgårdsnäringen skall hänföras till klass II under samma förutsättningar som nu gäller för lantbruk och skogsbruk och som enligt det nyss anförda föreslås gälla för fisket.

Departementschefen föreslår vidare med hänvisning till att lantbrukare i viss utsträckning lejer ut sina traktorer för exempelvis transporter vid snöröjning ett tillägg till 2 § traktorskatteförordningen av innebörd att traktor i klass II undantagsvis får användas för speciella transportarbeten utan att den därför skall beskattas som trafiktraktor. Utskottet har i princip inte något att erinra mot ett undantag i det åberopade fallet men anser att bestämmelsen på lämpligt sätt bör förtydligas så att den inte i onödan inbjuder till missbruk. Risk föreligger annars för oenhetlighet i den praktiska tillämpningen av bestämmelsen. En detaljreglering av dylika frågor bör givetvis inte göras i traktorskatteförordningen. Utskottet förutsätter därför att Kungl. Maj:t i syfte att få en enhetlig tillämpning av den föreslagna undantagsbestämmelsen i administrativ väg meddelar närmare bestämmelser härom.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet
att riksdagen

A) med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 165 antar

det vid propositionen fogade förslaget till förordning om ändring i traktorskatteförordningen (1969: 297);

B) avslår motionerna I: 1125 och II: 1299.

Stockholm den 9 december 1969

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande

från första kammaren: herrar John Ericsson (s), Einar Eriksson (s), Lundström (fp), Wårnberg (s), Tage Johansson* (s), Gösta Jacobsson (m), Tistad (fp), Mattsson (cp), Stadling (s) och Karl Pettersson (m); samt

från andra kammaren: herrar Magnusson i Borås (m), Brandt (s), fru Holmqvist (s), Nettelbrandt (fp), herrar Kristenson (s), Carlstein (s), Nyström (s), Eriksson i Bäckmora (cp), Wiklund i Härnösand (s), och Josefson i Arrie (cp).

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservationer

1) av herrar Wårnberg (s), Tage Johansson (s), fru Holmqvist (s), herrar Nyström (s) och Wiklund i Härnösand (s), vilka dels anfört följande.

Den av vårriksdagen beslutade traktorskatten karakteriserades av bevillningsutskottet som en minimiavgift för jordbruks- och skogsbrukstraktorernas tillträde till allmän väg, men också som en solidarisk avgift för att täcka det gemensamma vägkostnadsansvaret inom jordbruket och skogsbruket.

Den utredning som departementschefen nu återoppar som underlag för ändringar av traktorskatten har ej redovisats för utskottet, varför någon sakprövning ej kunnat ske. Det är sålunda ovisst om någon hänsyn tagits till exempelvis skogsbrukets transporter. Enligt vår mening saknas därför anledning ändra på vårriksdagens beslut med mindre utredningsmaterial presenteras som ger skäl för ändringar, varför vi inte anser oss kunna biträda förslaget i propositionen om skattenedsättning. Då de övriga ändringsförslagen i propositionen är av den arten att de önskemål som motiverat desamma kan tillgodoses med tillämpning av dispensbestämmelserna finner vi oss inte kunna biträda propositionen i någon del.

dels ansett att utskottet under punkten A bort hemställa

att riksdagen avslår Kungl. Maj:ts proposition nr 165.

2) av herrar Lundström (fp), Gösta Jacobsson (m), Tistad (fp), Karl Pettersson (m), Magnusson i Borås (m) och fru Nettelbrandt (fp).